

Verslag Oogstbijeenkomst Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Zuidwestelijke Delta, 7 maart 2023

Dit verslag is ondersteunend aan de presentatie en geeft kort weer wat de kern van de beweging is die in het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland Zuidwestelijke Delta wordt gezien.

Het Interbestuurlijk Programma heeft tot nu toe 260 ondernemers, 12 overheden en 60 keten, kennis en maatschappelijke organisaties bereikt. Dit via een bottom-up aanpak.

Hierin zien we bewegingen op de thema's:

- interbestuurlijk samenwerken,
- landbouw passend bij bodem en water systeem
- toekomst bestendig landschap, genieten en beleven
- kennis, innovatie en ketensamenwerking.

De kern van de beweging bij **Interbestuurlijk samenwerken** ligt in het samen optrekken als overheden en niet-overheden waarmee we zaken mogelijk maken. Zie bijvoorbeeld het Project Living Lab Schouwen-Duiveland en recenter ook Zoetwater op de Kop van Goeree, waarvoor de financiële middelen door samenwerking beschikbaar kwamen.

De drie provincies trekken ook gezamenlijk op bij het thema Functionele agrodiversiteit. Daar komen natuur en landbouw bij elkaar op het schaalniveau van de Delta, om daarna door te werken in de schaalniveaus van de eilanden en de polders.

Daarnaast wordt het als samenwerkende overheden aantrekkelijk voor andere partijen om mee samen te werken. Zo hebben we de provincies kunnen uitnodigen om de provinciale Gebiedsprogramma's Landelijk gebied op het regionale niveau naast elkaar te leggen en de inzichten vanuit het programma Vitaal Platteland ingebracht.

De boodschappen over interbestuurlijk samenwerken zijn:

- Koester de lopende processen en initiatieven en versterk deze.
- Bed de samenwerking in het netwerk in.

De kern van de beweging **Landbouw passend bij bodem- en watersysteem** ligt bij monitoring en beloning voor prestaties, aangezien hier beide thema's samenkomen. In pilots als de Biodiversiteitsmonitor akkerbouw en de KPI systematiek (ook landelijk via de KPI-k pilots) wordt hiermee veel ervaring opgedaan. Die zijn nodig bij de Landbouwtransitie en vormen mogelijk input voor de provinciale gebiedsprogramma's Landelijk Gebied.

Daarnaast zie je dat bodem en water veel al op eilandniveau een eigen invulling nodig heeft. Op Schouwen-Duiveland weten de regionale partijen elkaar goed te vinden. Er wordt nu echt geïnvesteerd om met boeren/ondernemers een netwerk te bouwen over hoe je omgaat met verzilting, zoetwateropslag en zoetwaterbeschikbaarheid.

De problematiek rondom bodem- en water systeem speelt in de hele Zuidwestelijke Delta. Hierbij is een rol voor gemeenten weggelegd. De aanpak van o.a. Schouwen-Duiveland inspireert andere partijen en breidt zich als olievlek uit door de Delta.

De boodschappen vanuit dit thema zijn:

- Denk ook vanuit lange termijn perspectief! Hier en nu blijft belangrijk
- Niet behouden voor het behouden, maar focus op toekomst. Creëer een open mindset. Niet alleen trots op wat we hebben, maar wees trots op de toekomst. Vraag aan partijen wat ze kunnen bijdragen aan toekomstperspectief i.p.v. dingen afnemen / verboden opleggen.

De kern van de beweging **Toekomstbestendig landschap/ genieten en beleven** is de toenemende aandacht voor het erfgoed voor de regio. Mensen benoemen wat de unieke waarde is van hun project of inzet voor het

gebied. Wat hun bijdrage gebiedsspecifiek maakt. Dit is input voor gebiedsprocessen die nu vanuit de diverse projecten plaatsvinden. Dit is ook input voor gebiedsprocessen die gaan lopen in het kader van NPLG.

Boodschappen:

- Landschapsbeelden zijn enorm verschillend. Verschillende partijen hebben eigen beeld. Help mensen het te zien en er begrip voor hebben.
- Oude beelden over landschap kunnen het landschap van de toekomst in de weg staan. Ga hierover in gesprek met elkaar.

De kern van de beweging **Kennis- en innovatie aanpak** vormen de lerende netwerken. Iedere partij heeft nieuwe competenties nodig. Door samen te werken worden deze geïdentificeerd, ontdekt en ontwikkelt. Dit zie je door samen te werken, niet alleen lokaal, maar ook regionaal en nationaal. De activiteiten rondom de Routekaart Volhoudbare landbouw laten dit al zien en ook het KPI project is hier een mooi voorbeeld van.

Boodschappen:

- Lerende netwerken moet je blijven onderhouden. Gaat niet vanzelf.

Kern van de **discussie** in de Oogstbijeenkomst gaat over de kansen die ontstaan door het voorloper werk in het Interbestuurlijk programma Vitaal platteland. Met name de mogelijkheden die de KPI systematiek kan bieden resoneert.

Om kansen te benutten is het goed om in het netwerk van het programma te zitten. Dit is een platform waar gemeenten, waterschappen, provincies en rijk elkaar spreken en waar bottom-up en top down initiatieven ter tafel komen. De gemeenten werken in nauw contact met ondernemers bottom-up in gebiedsprocessen. De provincies nodigen de gemeenten uit voor al mee te doen in de provinciale gebiedsprogramma's. Zeeland gebruikt hiervoor het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) Ook de waterschappen zijn in nauw contact met de gemeenten. Waterschap Hollandse Delta benut zijn burgermeesterkringen om informatie te delen. Samen kunnen Rijksinitiatieven worden opgevangen zodat deze de lopende processen zo min mogelijk verstoren. Gemeenten zijn geholpen met transparantie en overzicht over beleidsonderwerpen als NPLG, Water en Bodem Sturend en Ruimtelijke Puzzel en hun onderlinge samenhang. Er komen steeds nieuwe maatregelen waar aan je moet voldoen en waar je je weg in moet vinden. Dat processen elkaar verstoren wordt een groot risico en maakt het ingewikkeld. Kennis inbrengen en aanhaken bij discussies is erg belangrijk. De Zuidwestelijke Delta is daar een goed platform voor.

Ter afsluiting zijn de Kansen die de deelnemers gehoord hebt in de discussie geogst in een chat storm. Hier onder de compilatie

Houd het pionierswerk hoog! 2 likes

Maatregelen meetbaar maken voor agrarische ondernemers. Gaat helpen!

Laten we elkaar blijven opzoeken, inspireren en meenemen. 3 likes

Kennis en ervaringen blijven delen, blijven innoveren, experimenteren en in die gebieden actief blijven, met de ondernemers en inwoners.

Alleen is sneller (?) maar samen kom je verder

Transparantie t.o.v. alle programma's die er zijn (incl. samenhang)

Blijf zaaien, en gij zult oogsten

Zorg voor concrete koppeling doelen en maatregelen in gebieden.

Cruciale rol gemeenten en waterschappen

Resultaten kunnen laten zien. Niet alleen praten maar ook dingen bereiken met elkaar.

Tot ziens bij het veldbezoek in september 2023 en de Oogstbijeenkomst in het voorjaar van 2024.